

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - 't Kompas te DUFFEL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	10033
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - 't Kompas
Directeur	Heidi DILS
Adres	Nieuwstraat 11_B - 2570 DUFFEL
Telefoon	015-31.25.80
Fax	015-32.35.82
E-mail	directie@tkompas.be
Website	www.tkompas.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Duffel
Adres	Gemeentestraat 21 - 2570 DUFFEL
Scholengemeenschap	Interlokale Vereniging Anker
Adres	Daliastraat 35 - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
CLB	Provinciaal CLB Antwerpen
Adres	Markgravelei 86 - 2018 ANTWERPEN 1
Dagen van het doorlichtingsbezoek	09-09-2013, 16-09-2013, 17-09-2013, 19-09-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19-09-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	02-10-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Eddy Lamberts
Teamleden	Els Ver Eecke
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	9
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie.....	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans	16
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'?	19
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	19
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	20
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	21
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	21
4.2 Rapporteringspraktijk.....	23
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	30
6.1 Wat doet de school goed?.....	30
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool 't Kompas' situeert zich in een rustige buurt in het centrum van Duffel en is gelegen op dezelfde campus als een secundaire school waar ze op een aantal vlakken nauw mee samenwerkt.

Het schoolbestuur van deze school levert heel wat inspanningen om de schoolwerking zowel op pedagogisch vlak als op materieel vlak zo goed mogelijk te ondersteunen.

De school kenmerkt zich onder meer door een laagdrempelig karakter en door het positief pedagogisch klimaat waarin de leerlingen zich kunnen ontwikkelen. De goede contacten met en de openheid naar de ouders toe maken dat er snel kan ingespeeld worden op eventuele leer- of ontwikkelingsproblemen bij de leerlingen.

De laatste tijd kent de school een instroom van leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands. Wat in andere regio's in Vlaanderen al langer aan de gang is, kent in deze school nu pas een begin. Lovenswaardig zijn dan ook de nu al opgestarte talige initiatieven om deze kinderen onderwijs op maat te kunnen geven. Deze waardevolle initiatieven komen bovendien overduidelijk ten goede aan de andere kinderen.

De dagelijkse leiding van de school wordt behartigd door een recent aangestelde directeur. Op basis van een participatief beleid en haar organisatietalent geeft zij op geëngageerde wijze gestalte aan de verdere schoolontwikkeling. Het beleid staat daarenboven open voor de constructieve voorstellen vanuit de oudervereniging en de leerlingenraad.

Onder meer door de goede collegiale sfeer op school voelen de leerkrachten zich erg betrokken bij het schoolgebeuren en zijn zij intrinsiek gemotiveerd om hard te werken voor hun klaspraktijk en voor het welzijn van alle kinderen. De grote bereidheid en de inzet van de leerkrachten om vanuit gezamenlijk overleg de school mee uit te bouwen zijn opvallend. De speelplaatswerking en de huistaakbegeleiding zijn, naast heel wat andere initiatieven, zeker het vermelden waard.

De schoolontwikkeling krijgt vorm vanuit een gefaseerde prioriteitenplanning die onder meer tot stand kwam op basis van de aanbevelingen in het vorige doorlichtingsverslag, schooleigen initiatieven of initiatieven gegroeid binnen de scholengemeenschap. Het is nog geen traditie in deze school om prioriteiten af te bakenen op basis van een sterkte-zwakteanalyse en op basis van een analyse van leerlingenresultaten of tevredenheidsonderzoeken.

Tijdens deze schooldoorlichting onderzocht de onderwijsinspectie de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor Nederlands en wiskundige initiatie en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor de leergebieden wiskunde en Frans. Daarnaast bekeek de inspectie ook de mate waarin de school voldoet aan een aantal kwaliteitscriteria op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Tevens zoomde ze in op de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, de rapporteringspraktijk en het algemeen beleid van de school.

In het kader van deskundigheidsbevordering worden de pedagogische studiedagen gekoppeld aan het prioriteitenplan. Uit deze gezamenlijke nascholingen groeien soms vervolgttrajecten zoals de uitwerking en implementatie van leerlijnen.

De schoolleiding stimuleert alle leerkrachten eveneens om individuele nascholingen te volgen. Met uitzondering van het zorgteam maken de meeste leerkrachten door het vrijblijvende karakter echter weinig gebruik van de vele nascholingsinitiatieven om zich verder te professionaliseren. De leerkrachten die op nascholing geweest zijn, krijgen de kans om onder meer tijdens de personeelsvergaderingen de expertise die ze opdeden te delen met de andere collega's. De implementatie en effecten van de individuele nascholingen op de klasvloer worden veeleer sporadisch opgevolgd. Tijdens de personeelsvergaderingen is

er vaak ook ruimte, soms zelfs niveauspecifiek (kleuter, lager), voor het bespreken van pedagogisch-didactische onderwerpen.

Groeipotentieel is er nog met betrekking tot het structureel organiseren van initiatieven waarbij de leerkrachten kunnen leren van elkaar (bv. via hospiteerbeurten, collegiale visitaties...).

De kleuterafdeling voldoet voor de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie aan haar inspanningsverplichting om de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate aan te bieden en na te streven. De leerkrachten baseren zich bij het plannen en het vormgeven van hun onderwijsaanbod meestal op een koepeligen referentiekader. Zij bieden de kleuters op een geïntegreerde wijze en binnen aantrekkelijke thema's tal van gevarieerde leeractiviteiten aan. Door deze manier van werken krijgen de kleuters heel wat impulsen om op verschillende vlakken tot ontwikkeling te komen.

Erg waardevol zijn de verschillende activiteiten om de taal van de kleuters te stimuleren, de initiatieven om het zelfsturend leren in de speelleerhoeken vorm en inhoud te geven, het puzzelvolgsysteem en de verrijking van speelleerhoeken met materialen om te tellen, te ordenen, te vergelijken, te meten, te spiegelen en te construeren.

Toch zijn een aantal aspecten voor verbetering vatbaar. Groeipotentieel is er onder meer door uit te gaan van welgekozen doelen bij het uitwerken van de thema's en bij het observeren van de vorderingen van de kleuters. Binnen dit kader kan ook de agenda van de kleuterleerkrachten aan efficiëntie winnen. Tevens liggen er nog duidelijke kansen bij de graduele aanbreng van wiskundige begrippen, bij het aanbrengen van meer getalbeelden in de klaslokalen en bij het gelijkgericht opvolgen van de leervorderingen van alle kleuters.

De overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar wordt met een aantal leuke initiatieven voorbereid. De afstemming op inhoudelijk vlak tussen de kleuter- en de lagere afdeling is te optimaliseren zodat de herkenbaarheid van de klaswerkingen voor de kinderen vergroot.

In de lagere afdeling maken de leerkrachten voor de leergebieden Frans en wiskunde gebruik van onderwijsleerpakketten om een onderwijsaanbod te plannen en vorm te geven dat voldoende dekkend is voor het bereiken van de meeste leerplandoelen. Daardoor komt de school haar resultaatsverplichting voldoende na.

Binnen het onderwijsaanbod voor wiskunde komen alle domeinen voldoende aan bod en vormt vooral de aandacht die moet besteed worden aan de overkoepelende domeinen 'strategieën en probleemoplossende vaardigheden' en 'wiskundige attitudes' een werkpunt.

Een aantal leerplannen en leergebiedoverschrijdende eindtermen vragen om verdere concretisering. Onder meer de praktische realisaties van de leerplannen Frans en muzische vorming en van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'sociale vaardigheden', 'leren leren' en 'ICT' zijn in dit opzicht nog voor verbetering vatbaar. Niet alle leerkrachten zijn momenteel op de hoogte van de uitgangspunten van elk leerplan of van de eindtermen waardoor een aantal doelen en daaruit voortvloeiend ook de evaluatie en de rapportering een te beperkte invulling krijgen. Vermeldenswaard zijn de inspanningen die het leerkrachtenteam levert om al van in de derde kleuterklas de leerlingen kennis te laten maken met de Franse taal. Door het speelse karakter te verhogen kan de taalinitiatie echter nog aan doeltreffendheid winnen.

De leerbegeleiding in deze school is nog in evolutie. Ondanks enkele initiatieven op leerkracht- en op schoolniveau situeren de acties van het zorgteam zich op dit ogenblik voornamelijk op het leerlingniveau. Voor het zorgteam liggen er nog kansen bij het coachen van leerkrachten in hun rol als eerstelijns helper, als hulp bij het mee organiseren in de verschillende klassen van goede differentiatieactiviteiten op maat van elk kind en als gangmaker bij het meer vertrouwd worden met het handelingsplanmatig werken. Bovendien wordt de expertise binnen het zorgteam nog te weinig ingezet om het didactische handelen van alle leerkrachten verder te optimaliseren.

Het kwaliteitsonderzoek naar de rapporteringspraktijk wijst uit dat de leerkrachten doorgaans per graad afspraken hebben gemaakt om op gelijkgerichte wijze aan ouders te rapporteren over de vorderingen van

hun kind. Over vrijwel alle leergebieden wordt gerapporteerd; soms uitgebreid (Nederlands en wiskunde), maar soms ook vrij summier (Frans, wereldoriëntatie en muzische vorming). Groeikansen zijn er nog door de rapportering af te stemmen op de schoolvisie hieromtrent en door er in de rapportering voor te zorgen dat de talenten van elke leerling beter geaccentueerd worden. Leerlingen die cognitief minder sterk zijn maar meer aanleg hebben voor technische of muzisch-creatieve vaardigheden vinden in de huidige rapporten weinig waardering van hun kwaliteiten..

De school ontwikkelde ook een deelrapport voor lichamelijke opvoeding (LO) om vooral over motorische competenties van leerlingen meer uitgebreid te kunnen informeren. Over andere facetten die inherent zijn aan de eindtermen en de leerplannen voor LO wordt in dit rapport minder aandacht besteed. Het rapport wordt momenteel herwerkt door de nieuwe leermeester.

Ondanks enkele verbeterpunten formuleert de onderwijsinspectie zowel voor de kleuter- als voor de lagere afdeling op alle vlakken een gunstig advies. De inspectie gelooft in het beleidsvoerend vermogen van de school en in het gemotiveerde leerkrachtenteam. Ze is er van overtuigd dat de aanbevelingen op pedagogisch-didactisch vlak, de tekorten op het vlak van de regelgeving en de erkenningsvoorwaarde met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne aangepakt zullen worden om de kwaliteit van het onderwijs nog te verbeteren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wiskundige initiatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Frans
wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Binnen een themagerichte aanpak zorgen de leerkrachten voor gevarieerde lesactiviteiten waarbij de verschillende domeinen van dit leergebied evenwichtig aan bod komen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De afwisselende activiteiten bieden kansen om op een speelse manier wiskundige vaardigheden in te oefenen en te verwerven.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterleerkrachten zijn sterk geëngageerd om in overleg met elkaar kwaliteitsvol onderwijs te organiseren. Door hun kindvriendelijke aanpak creëren zij een 'warm' klasklimaat waarin de kleuters zich volop kunnen ontwikkelen. Tevens zorgen de ruime en aantrekkelijk aangeklede en ingerichte klaslokalen voor aangename en uitdagende leer- en leefomgevingen.

Via een thematische aanpak krijgen de kleuters doelen uit de verschillende domeinen binnen de leergebieden geïntegreerd aangeboden. Deze werkwijze bewerkstelligt de horizontale samenhang van de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie met de andere leergebieden.

De thema's sluiten goed aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. De themakeuze gebeurt op basis van de jaarkring of op basis van wat er leeft bij de kleuters.

Bij het plannen van het aanbod baseren de leerkrachten zich vooral op een koepeleigen referentiekader dat per leergebied en binnen een aantal vaak weerkerende activiteiten de na te streven leerplandoelen gegradeerd aanbiedt. Vooral door het elektronisch registreren en bijhouden van de al aangeboden leerplandoelen bewaken de leerkrachten hun aanbod en vertrouwen zij erop dat de globale lesinhouden evenwichtig, voldoende ruim en dekkend zijn voor wat de leerplannen voorschrijven.

De agenda van de leerkrachten kan nog aan waarde winnen door er een meer praktisch en efficiënt planningsdocument van te maken. Op dit ogenblik voegen de leerkrachten in hun agenda bij elk weekoverzicht een hele lijst leerplandoelen zonder aan te geven welke doelen bij welke activiteit horen. Bovendien zijn deze doelenlijsten vaak zo uitgebreid dat het weinig waarschijnlijk is dat alle opgesomde doelen bewust nagestreefd worden en tijdens de activiteiten een waardevolle invulling krijgen.

Er liggen dan ook nog mogelijkheden om bij het selecteren van geschikte leerplandoelen een onderscheid te maken tussen doelen die omwille van het veelvuldig aanbieden in steeds weerkerende activiteiten sowieso bereikt worden en meer sporadische of minder voor de hand liggende doelen die gerichte aandacht vragen binnen de thema-uitwerking. Door onder meer de afweging te maken welke doelen binnen een bepaald thema prioritair moeten worden nagestreefd, kunnen de leerkrachten de thema's meer doelbewust en oordeelkundig uitwerken. Zo zijn er nog duidelijke kansen om aan de vooropgestelde doelen meer specifieke en zinvolle activiteiten, hoekenverrijking, observaties, evaluaties en indien nodig ook remediëring te koppelen.

De kleuterafdeling tracht via een aantal initiatieven in te spelen op de wijzigende instroom. Om kleuters met een andere thuistaal dan het Nederlands of om kleuters met taalachterstand extra stimuli aan te reiken om op talig vlak sterker te worden, wil het leerkrachtenteam bij de 'vaste' thema's werken met gradueel opgebouwde streefwoordenschat. Het leerkrachtenteam dacht er evenwel nog niet over na hoe ze dit zinvolle initiatief structureel geïntegreerd en doelgericht kan uitwerken binnen de dagelijkse activiteiten in elke klas.

Daar waar het team op het vlak van themataal gestart is met een streefwoordenschatlijst, is het opvallend dat er op het vlak van het aanbrengen van wiskundige begrippen nog maar weinig afspraken (leerlijnen) bestaan omtrent een gezamenlijke aanpak. Het aanbod hieromtrent is veeleer vrijblijvend, weinig samenhangend en niet gericht op het doelgericht in kaart brengen, opvolgen, evalueren en bijsturen van de vorderingen van elke kleuter. De kans op hiaten in het aanbod of dat bepaalde begrippen onvoldoende ingeoeft worden, is dan ook reëel en kan gevolgen hebben bij het verdere wiskunde-leren in de lagere afdeling.

Tijdens de onthaalmomenten krijgen de kleuters de kans om te spreken, ervaringen uit te wisselen en om vragen te stellen. De meeste leerkrachten hanteren structuren en gespreksregels die garanderen dat alle kleuters voldoende spreekkansen krijgen en dat ze ook beluisterd worden.

Met het oog op het creëren van extra kansen in het kader van taalontwikkeling zijn er in de meeste klassen nog mogelijkheden om de verkleedhoek te verrijken en een meer prominente plaats te geven in het klasbeeld zodat deze hoek kleuters meer uitnodigt tot rollenspel en taalproductie.

Alle leerkrachten hebben aandacht voor boekpromotie en leesbevordering. Zo zorgen zij bij elk thema onder meer voor een ondersteunend boekenaanbod. Wel dient te worden opgemerkt dat op dit ogenblik de boekenhoekjes nog niet altijd een divers aanbod bevatten aan (informatieve, verhalende, ...) leesboekjes, tijdschriften, kranten, fotoverhalen, ... De leerkrachten geven wel aan dat naarmate het schooljaar vordert in de boekenhoekjes wel een grotere variëteit aan leesbevorderende materialen terug te vinden is.

Via het voorlezen en vertellen van verhalen krijgen de kleuters extra leesstimulerende impulsen. Het voorlezen krijgt soms extra aantrekkingskracht door het inschakelen van (groot)ouders of leerlingen uit de lagere afdeling. Daarnaast wakkeren allerlei versjes en oefeningen op onder meer 'rijmen', splitsen, klankherkenning... het taalgevoel van de kleuters verder aan.

Tijdens de voorbereidende schrijfoefeningen besteden de leerkrachten aandacht aan een goede schrijfhouding, een juiste pengreep en aan de ontwikkeling van de fijne motoriek. Meerdere leerkrachten maken efficiënt gebruik van de aanwezige didactische middelen die ingezet kunnen worden om kleuters schrijfpatronen te laten (over)tekenen.

Tevens krijgen de oudere kleuters oefeningen aangeboden die tegemoet komen aan hun ontluikende geletterdheid. In overleg met de leerkrachten van het eerste leerjaar zijn wel bijkomende afspraken nodig over het eenvormig gebruik van lettertekens.

De zelfwerkzaamheid en het zelfsturend leren van de kleuters wordt gestimuleerd door het oordeelkundig gebruik van verschillende werkvormen en stappenplannen en door het aanbrengen van pictogrammen en hoekaanduidingen in het klasbeeld. Het contractwerk (moetjes en magjes) is in vele klassen goed uitgebouwd. De kleuters krijgen zo kansen om hun eigen functioneren in handen te nemen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In alle klassen zijn heel wat didactische hulpmiddelen voorhanden om kleuters zelfhandelend en in een realistische context te laten experimenteren met meten, wegen, vergelijken, ordenen, tellen, spiegelen.... Het kunnen inoefenen van deze handelingen via veelvuldig manipuleren, experimenteren en exploreren, is nodig in de aanloop naar onder meer een goede verwerving van getal- en maatbegrip, het correct kunnen verwoorden van denkprocessen en naar het juist kunnen inschatten en hanteren van wiskundige begrippen. Niet in alle klassen stonden de toestellen om te wegen en te meten zichtbaar in het klasbeeld of konden de kleuters er tijdens het spel zelfstandig gebruik van maken.

In de meeste klasgroepen is er vaak geen voorstelling van cyclische tijd en zijn er eveneens weinig getalbeelden terug te vinden.

Waar mogelijk schakelen de leerkrachten de ICT-apparatuur (ICT = informatie- en communicatietechnologie) in om de kleuters kansen aan te reiken om zelfstandig naar verhalen te luisteren of om andere talige vaardigheden verder in te oefenen. Geregeld worden ICT-toepassingen ook aangewend om de kleuters verder te bekwamen in het gebruik van wiskundige begrippen en in het oefenen van reken- en denkvaardigheden.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Vanuit de dagelijkse observaties proberen de kleuterleerkrachten na te gaan hoe de ontwikkeling van elke kleuter vordert. Momenteel bestaan er weinig uniforme afspraken waarop de leerkrachten kunnen terugvallen om efficiënte en gelijkgerichte observaties te doen. Tekenend is dat de kleuterleerkrachten op dit ogenblik slechts een heel beperkt zicht hebben op welke leerplandoelen er in een vorige klasgroep al door de meeste kleuters werden verworven en welke nog verder moeten worden ingeoefend. Hierdoor gaan kansen verloren om leerinhouden zo veel mogelijk aan te bieden op maat van elke kleuter. Ook de zorgleerkrachten observeren kleuters aan de hand van eigen doelen. Het is niet duidelijk waarom verschillende observatiesystemen naast elkaar gehanteerd worden in het kleuterteam. De observaties kunnen aan kracht winnen door te kiezen voor één systeem én door meer uit te gaan van zorgvuldig gekozen doelen die tijdens verschillende activiteiten en situaties eerst grondig werden ingeoefend.

Met het recente uniforme puzzelvolgsysteem volgen de leerkrachten per klas de puzzelvaardigheden van hun kleuters op en kunnen zij de vorderingen van de kleuters doorheen de hele kleuterafdeling gelijkgericht in kaart te brengen.

Bij de jongste en oudste kleuters vervolledigen of onderbouwen de resultaten van enkele genormeerde toetsen de observatiegegevens van de leerkrachten.

Via de verwerking van zowel observatiegegevens als toetsresultaten in het digitaal kindvolgsysteem kunnen de leerkrachten sinds kort de evolutie van de kleuters op een aantal vlakken op uniforme wijze opvolgen. Dit systeem wordt onder meer tijdens het multidisciplinair overleg (MDO) gebruikt als basis om zorgvragen van kleuters te bespreken, op te volgen en indien nodig te remediëren. Het systeem kan nog geoptimaliseerd worden door de zorginterventies meer volgens de methodiek van het handelingsplanmatig werken te registreren en op te volgen. Tevens dienen een aantal aspecten van dit elektronisch kindvolgsysteem op termijn geactualiseerd te worden door ze in overeenstemming te brengen met de inhoud van de (meest essentiële) leerplandoelen.

Tijdens overgangsgesprekken informeren leraren van opeenvolgende kleuterklassen elkaar over de kleuters. Ook deze gesprekken kunnen aan gelijkgerichtheid en doelgerichtheid winnen door te vertrekken van essentiële doelen uit de verschillende domeinen van elk leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De mate waarin leerkrachten basiszorg verlenen aan kleuters met ontwikkelingsproblemen door klasintern te differentiëren en te remediëren is wisselend. Nogal eens laten de klasleerkrachten de zorg over kleuters met een hulpvraag over aan het zorgteam of aan schoolexterne hulpverleners. Het is bij een aantal klasleerkrachten nog geen gewoonte om eerst zelf een aantal zorginitiatieven uit te proberen alvorens externe zorghulp in te schakelen.

Het is al een gewoonte om extra zorguren toe te kennen aan klassen met veel zorgleerlingen.

De overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar wordt met een aantal leuke initiatieven voorbereid. De afstemming op inhoudelijk vlak tussen de kleuter- en de lagere afdeling kan verder verfijnd worden zodat bij de overgang een aantal aspecten van het klasbeeld en de klaswerkingen voor de kinderen meer herkenbaar worden.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Dit schooljaar richten de pedagogische studiedagen voor de kleuterafdeling zich op het bevorderen van leesplezier en de aangepaste didactiek voor anderstalige kleuters. Om zich op pedagogisch en didactisch vlak verder te bekwamen volgen de kleuterleerkrachten slechts sporadisch individuele nascholing voor de leergebieden in de focus. Wel staan zij –vanuit veelvuldig informeel overleg– open voor reflectie en bijsturing.

Door de aanwerving van een zorgjuf die ervaring heeft met taalzwakke en anderstalige kleuters, wil de school de interne expertise op dat vlak benutten en uitbreiden om beter te kunnen inspelen op de noden van deze kleuters.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De leerkrachten van de lagere afdeling bereiken met de meeste leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wiskunde. Zij leveren de nodige inspanningen om een evenwichtig, samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod binnen alle domeinen van dit leergebied te plannen en te realiseren. De school voldoet hiermee aan haar maatschappelijke opdracht.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om hun lessen adequaat vulling te geven, maken de leerkrachten onder meer gebruik van een onderwijsleerpakket. Ze nemen de jaarplanning van dit pakket grotendeels integraal over. De leerkrachten gaan er impliciet van uit dat het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket de realisatie van het leerplan waarborgt. Expliciet willen ze zo vooral de graduele opbouw en de continuïteit binnen het wiskundeonderwijs garanderen.

Bij de keuze voor het onderwijsleerpakket baseerde het team zich destijds onder meer op een vergelijking met het leerplan. Sporadisch raadplegen sommige leerkrachten het leerplan nog eens om na te gaan welke leerstof in de methode voor hun klas al dan niet essentieel is.

Enkele leerkrachten brengen deelleerstof op een andere wijze aan dan voorgesteld in het onderwijsleerpakket. Ze maken daarbij meestal gebruik van andere pakketten. Wel respecteren zij hierbij de na te streven doelen en voorkomen zo dat er hiaten ontstaan in het onderwijsaanbod.

Om op maat van elke individuele leerling te kunnen differentiëren in oefeningen, halen sommige leerkrachten bijkomende inspiratie uit andere onderwijsleerpakketten.

Uit de lesobservaties blijkt dat de meeste leerkrachten de leerinhouden aanreiken vanuit realistische en betekenisvolle contexten. Ze wijzen op de relevantie van het aangeleerde voor het dagelijks leven. Soms worden de leerinhouden ook probleemstellend aangeboden, wat hier en daar ook merkbaar is in de toetsen. Tijdens de wiskundelessen kan de aandacht voor het toepassen van strategieën en probleemoplossende vaardigheden nog aan waarde winnen.

Vooraf tijdens activiteiten in het kader van wereldoriëntatie en tijdens extra-murosactiviteiten leveren de leerkrachten inspanningen om de horizontale samenhang met het leergebied wiskunde in de verf te zetten.

Via hun agenda bereiden de leerkrachten de lessen grondig voor. Toch is uit de voorbereiding niet altijd duidelijk hoe de evaluatie aan het einde van de les zal gebeuren en hoe er tijdens de les gedifferentieerd zal worden.

De meeste leerkrachten zijn zich ervan bewust dat het gebruik van eenzelfde instructietaal ertoe bijdraagt dat leerlingen die het wat moeilijker hebben gemakkelijker probleemsituaties kunnen begrijpen, analyseren en zo sneller tot oplossingen kunnen komen.

Materieel beheer**Uitrusting***Ontwikkelingsmaterialen**Leermiddelen*

In de meeste klassen zijn voldoende basismaterialen aanwezig om de leerlingen via manipuleren en verwoorden tot de vooropgestelde inzichten te laten komen.

In de school bestaan nog weinig afspraken omtrent het aanbrengen van wandplaten met referentiematen, heuristieken en algoritmen waarop de leerlingen visueel kunnen terugvallen bij het oplossen van problemen en andere taken. Wel dient opgemerkt te worden dat de aanwezige wandplaten vaak erg klein en hierdoor slecht leesbaar zijn. Leerlingen die er nood aan hebben vinden, omwille van de beperkte leesbaarheid, vaak weinig steun in de aanwezige wandplaten om zelfstandig tot oplossingen te komen.

Doorheen de lagere afdeling wordt een 'groeiboekje' gebruikt als hulpmiddel om onder meer de evolutie en de werkelijkheidswaarde van diverse relevante maten en prijzen in beeld te brengen.

De digitale borden in een aantal klassen bieden mogelijkheden om het actief leren te bevorderen. Sommige leraren zijn echter nog onvoldoende vertrouwd met de vele faciliteiten van een dergelijk hedendaags leermiddel.

De meeste leerkrachten benutten het klaslokaal en het schooldomein om samen met de leerlingen meetactiviteiten te verrichten.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk***Evenwichtig en representatief**Kindvolgsysteem**Leerlingvolgsysteem**Gericht op bijsturing*

De school bewaakt de resultaten voor wiskunde vooral op klasniveau en maakt hiervoor onder meer gebruik van methodegebonden toetsen, eigen toetsen, de toetsen van het leerlingvolgsysteem en ook van regionale toetsen en koepeleigen eindtoetsen. Al deze informatie maakt het mogelijk om de ontwikkelingsevolutie van elke leerling voor dit leergebied te registreren en jaar na jaar op te volgen. Uit observaties en gesprekken is het evenwel niet duidelijk in welke mate de klasleerkrachten gebruik maken van de resultaten uit het leerlingvolgsysteem om de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen nauwgezet op te volgen, om onderwijs op maat van de verschillende leerlingen aan te bieden en om tijdig in te spelen op zorgwekkende evoluties in wiskundeprestaties.

Leraren rapporteren voor wiskunde vooral op basis van de afname van (aangepaste versies van) methodegebonden toetsen. Over strategieën en probleemoplossende vaardigheden wordt niet afzonderlijk gerapporteerd. Die informatie zit vervat in de rapportcijfers voor de domeinen getallen, meten en meetkunde. Omdat leraren onvoldoende vertrouwd zijn met de evaluatie van hogere doelen zoals wiskundeattitudes, vinden ouders hierover geen informatie terug op het rapport.

De resultaten op de koepeleigen eindtoetsen in het zesde leerjaar geven aan dat de meerderheid van de leerlingen de getoetste leerplandoelen beheerst. Toch zijn er tussen de opeenvolgende schooljaren schommelingen voor de verschillende domeinen. In sommige schooljaren zijn de leerlingresultaten gemiddeld even goed of beter dan de resultaten van de referentiegroep, andere jaren scoren één of meerdere onderdelen duidelijk lager dan verwacht. Het team wordt geïnformeerd over de resultaten, vervolgens wordt het aan de verantwoordelijkheidszin van elke leerkracht overgelaten om met deze informatie iets te doen in de klaspraktijk.

De meeste leerkrachten zoeken, vaak elk op een eigen wijze, bij de verbetering van toetsen naar de oorzaak van fouten. Op basis van deze beperkte

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

foutenanalyses slagen zij er op leerling- en klasniveau in om bepaalde problemen af te bakenen.

Via overgangsgesprekken en gegevens uit het leerlingvolgsysteem zijn de leerkrachten bij de aanvang van het schooljaar op de hoogte van de beginsituatie en de resultaten van de kinderen. Al deze informatie moet hen in staat stellen om snel en afdoend in te spelen op bepaalde leer- of ontwikkelingsproblemen die een oorsprong kenden in een vorig leerjaar.

De leerkrachten gebruiken de suggesties van het onderwijsleerpakket om te differentiëren bij het inoefenen van leerstof. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen geregeld uitbreidingsoefeningen. Soms zetten leerkrachten deze leerlingen ook in om zwakkere leerlingen te ondersteunen.

De meeste leerkrachten leveren de nodige inspanningen om leerlingen met zorgvragen de hulp te geven die ze nodig hebben. Toch hebben nog niet alle leerkrachten een goed beeld van wat eerstelijnszorg precies inhoudt en hoe deze adequaat kan ingevuld worden. Het zoeken naar werkvormen om tijdens de lessen zelf gepaste remediëring aan te bieden is bij sommige leerkrachten nog een werkpunt. Onder meer hoeken- en contractwerk als werkvormen om de kinderen extra oefenkansen aan te reiken en daarin te differentiëren en te remediëren, of om verlengde instructie mogelijk te maken, hebben nog groeipotentieel. Kansen om al te differentiëren tijdens de instructie zelf worden zelden benut. Ook het differentiëren bij huiswerk en evaluatie is nog niet ingeburgerd.

Lovenswaardig zijn de inspanningen van alle leerkrachten om tijdens een vrij lesuur leerlingen te gaan bijwerken in een andere klas.

Alle leerkrachten kunnen bij het zorgteam terecht met zorgvragen of met vragen om praktische ondersteuning. De knowhow van deze collega's wordt tot nu toe vooral ingezet op leerlingniveau en in veel mindere mate op leerkrachtniveau. Werkpunten liggen er bij het versterken van de klasleerkrachten in hun rol van eerstelijns helper en bij het handelingsplanmatig aanpakken van zorgvragen.

Leerlingen met dyscalculie (of een andere gediagnosticeerde leerstoornis) mogen onder meer voor wiskunde vanuit een 'faciliteitenplan' gebruik maken van Sticordi-maatregelen (Sticordi is de afkorting van stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren, dispensereren), soms ook tijdens toetsen. Dit faciliteitenplan komt tot stand in overleg tussen de verschillende partijen en bevat een set kindgerichte afspraken.

De methodiek die gebruikt wordt om het leren van leerlingen op eenzelfde manier te benaderen heeft nood aan opfrissing. Ze wordt nog weinig frequent gebruikt en niet alle leerkrachten weten ze te plaatsen binnen het geheel van wat de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' hieromtrent aangeven. Binnen dit kader dient opgemerkt te worden dat ook de schooleigen planning om deze eindtermen gradueel na te streven de laatste jaren aan waarde heeft verloren.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**
*Nascholingen
Interne expertise*

In de orthotheek van de school vinden de leerkrachten verschillende naslagwerken en materialen die nuttige informatie en ondersteuning bieden om onder meer leerstoornissen efficiënt aan te pakken.

Slechts enkele leerkrachten maakten de afgelopen jaren gebruik van de bestaande professionaliseringsmogelijkheden om hun deskundigheid en handelingsbekwaamheid ten aanzien van het leergebied wiskunde te verhogen.

Kwaliteitszorg

De school neemt met alle klassen deel aan een regionale toets die jaarlijks focust op een bepaald domein van een leergebied. Vorig schooljaar was dat meetkunde. De directeur voorziet een analyse van de resultaten in haar prioriteitenplan voor het huidige schooljaar. Een gelijkaardige analyse voor een domein uit een ander leergebied gaf in het verleden aanleiding tot specifieke aandachtspunten en bijstellingen in het onderwijsaanbod.

Bij een aantal leerkrachten groeit de overtuiging dat het gehanteerde onderwijsleerpakket voor wiskunde aan actualisering toe is. Daarom wil het team zich volgend schooljaar onder meer op basis van een analyse van de resultaten op diverse toetsen buigen over de keuze voor een nieuw pakket.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de meeste leerlingen in voldoende mate de eindtermen Frans. De leerkrachten van het vijfde en zesde leerjaar plannen, realiseren en bewaken een samenhangend onderwijsaanbod. De school komt hiermee tegemoet aan haar maatschappelijke verplichtingen.

**Curriculum
Onderwijsaanbod**

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

De school organiseert sinds enkele jaren vanaf de derde kleuterklas taalinitiatie Frans. De leerkrachten baseren zich hierbij op een onderwijsleerpakket dat ze vrij strikt volgen.

Tijdens deze lessen taalinitiatie hechten de leerkrachten terecht het nodige belang aan een veilig klasklimaat en aan het welbevinden van de kinderen.

Hiermee willen ze ervoor zorgen dat de kinderen hun spreekangst overwinnen en een zeker zelfvertrouwen ontwikkelen om de Franse taal te gaan gebruiken. Toch is de mate van betrokkenheid van de leerlingen bij het lesgebeuren veeleer aan de lage kant. De activiteiten die de leerkrachten tijdens de taalinitiatie plannen en gestalte geven, zijn niet altijd afgestemd op de leefwereld en het niveau van de kinderen. Vaak ontbreekt ook een speelse of muzisch-creatieve aanpak waarbij de kinderen op een spontane en onbevengende wijze plezier kunnen beleven aan het leren van de Franse taal. Op het vlak van pedagogisch-didactische aanpak is het onderscheid met de formele lessen Frans in de derde graad te klein. Tevens krijgen de kinderen veeleer weinig kansen om het Frans mondeling te gebruiken en in te oefenen. Bijkomende afspraken zijn dan ook nodig om de lessen taalinitiatie via actieve en interactieve werkvormen te laten uitgroeien tot doe-activiteiten waarbij de kinderen op een leuke en plezierige wijze aangemoedigd worden om open te staan voor de nieuwe klank- en taalervaring en om de Franse taal meer te gaan gebruiken.

De leerkrachten van het vijfde en zesde leerjaar maken voor de reguliere lessen Frans eveneens gebruik van een onderwijsleerpakket. Het consequent gebruik van dit leerpakket stelt hen in staat om de volledigheid, de continuïteit en de gradatie van de leerinhouden te bewaken.

De leerkrachten van de derde graad zijn op de hoogte van de visie van het nieuwe leerplan Frans. Stilaan evolueren zij van de vroegere visie die vooral de

nadruk legde op geïsoleerde woordenschatverwerving, het foutloos kunnen schrijven en op grammaticale kennis naar een visie die meer overeenkomt met de uitgangspunten van de eindtermen en het nieuwe leerplan. Belangrijke aspecten als aandacht voor mondelinge interactie, het kunnen opdoen van succeservaringen, het 'kopiërend en beschrijvend' schrijven, het mogen fouten maken, het beleven van taalplezier in een realistische en leuke context krijgen tijdens het lesgebeuren stilaan wat meer aandacht. De leerkrachten zijn er zich van bewust dat ze bij de kinderen vaardigheden moeten stimuleren waarmee ze Frans op een beperkt niveau kunnen gebruiken als communicatiemiddel. Toch dient opgemerkt te worden dat er nog belangrijke stappen moeten gezet worden opdat alle lesinhouden, oefeningen en toetsen vulling en uitwerking krijgen conform de visie van het nieuwe leerplan en de herziene eindtermen. Op dit ogenblik zijn de leerkrachten nog sterk sturend en hanteren zij vaak nog een frontale onderwijsstijl. Waardevolle initiatieven waarbij de leerlingen onder meer kansen krijgen om aan actieve en functionele taalverwerving te doen in communicatieve en realistische leersituaties, komen tijdens de lessen slechts sporadisch aan bod. Daardoor krijgt de cognitieve verwerving van woordenschat en grammatica in verhouding nog een te groot aandeel in het onderwijsaanbod ten nadele van de verschillende vaardigheden en de mondelinge interactie.

Het gebruik door de leerkrachten van het Frans als voertaal tijdens de instructie- en de begeleidingsmomenten kent nog groeimogelijkheden. Dit geldt eveneens voor het stimuleren van de leerlingen om zelf Frans te spreken en om hun spreekangst te overwinnen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerkrachten slagen erin om mede door een gepast gebruik van audio- en ICT-toepassingen het taalonderwijs aantrekkelijk te maken voor de leerlingen.

Eenvoudige communicatieve structuren als houvast voor de leerlingen om zich mondeling te kunnen uitdrukken zijn in de hoogste klassen van de lagere afdeling nog maar in geringe mate in het klasbeeld terug te vinden. Het accent ligt op het aanbieden van referentiekaders met vervoegingen van werkwoorden.

In de klasbeelden zijn eveneens weinig overzichten terug te vinden van eenvoudige maar courant gebruikte Franse instructies. Nochtans kunnen deze doorheen het dagelijkse klasgebeuren voor de leerlingen een handig hulpmiddel betekenen om sneller vertrouwd te raken met het begrijpen en het uitvoeren van korte opdrachten.

In overeenstemming met de materialenlijst in het leerplan is er in sommige klassen nog groeimarge bij het aanbrengen in het klasbeeld van elementen die verwijzen naar de Franse taal en cultuur. Deze elementen kunnen de leerlingen helpen om zicht te krijgen op de socioculturele leefwereld van Franstaligen. Zo ontbreken onder meer Franstalige boeken, strips, folders en tijdschriften voor kinderen. De klassen van de derde graad beschikken wel over een beperkt aantal vertalende woordenboeken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Hoewel de school reeds geruime tijd taalinitiatie aanbiedt, bracht ze de effecten ervan bij de overgang naar de reguliere lessen Frans in het vijfde leerjaar nog niet in kaart. Hierdoor is het voor de school niet duidelijk of de lessen taalinitiatie een meerwaarde voor de leerlingen betekenen en of de lesinhouden en de didactische aanpak eventueel moeten bijgestuurd worden. Tevens hebben de leerkrachten van de derde graad weinig zicht op de kennis die de kinderen tijdens de lessen taalinitiatie verwierven. Het is voor hen dan ook niet eenvoudig

om bij de leerlingen mogelijke aanwezige voorkennis te activeren bij de aanvang van een nieuwe les.

Bij de evaluatie van de vorderingen van de leerlingen binnen het leergebied Frans maken de leerkrachten gebruik van de toetsen van het onderwijsleerpakket aangevuld met eigen toetsen.

Bij de evaluatie van de vorderingen van de leerlingen binnen het leergebied Frans maken de leerkrachten gebruik van de toetsen van het onderwijsleerpakket aangevuld met eigen toetsen.

Ze beseffen dat toetsen die louter peilen naar technisch-cognitieve vaardigheden niet conform zijn met wat het nieuwe leerplan beoogt. De leerkrachten hebben nog groeikansen bij het opstellen van toetsen die onder meer rekening houden met het gegeven dat taaltaken bijna altijd kopiërend of beschrijvend moeten uitgevoerd worden. Het uitgangspunt dat kinderen ook bij het maken van toetsen zoveel mogelijk succeservaringen moeten kunnen opdoen is hierbij van belang. Tevens liggen er nog groeimogelijkheden bij het maken van afspraken omtrent een gelijkgerichte evaluatie en rapportering over de verschillende domeinen binnen dit leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Voor Frans begeleidt, ondersteunt en remedieert de klasleerkracht leerlingen individueel wanneer daar nood aan is. Tevens worden in sommige klassen gedifferentieerde oefeningen aangeboden door onder meer gebruik te maken van ICT-toepassingen.

Leerkrachten brengen nog onvoldoende systematisch de beginsituatie van de leerlingen in kaart voor Frans. Mede daardoor is het nog geen gewoonte om aanwezige taalheterogeniteit systematisch te benutten in functie van het creëren van 'veilige' en interactieve oefenkansen voor die leerlingen die minder vertrouwd zijn met de Franse taal.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De leerkrachten werden op de hoogte gebracht van de visie van het nieuwe leerplan Frans. Daarnaast maakte het team een vijftal jaar geleden kennis met de principes van vreemdetaalinitiatie. Er liggen voor de leerkrachten nog kansen om onder meer via nascholingsinitiatieven ideeën te sprokkelen om hun klaspraktijk beter af te stemmen op de visie van het nieuwe leerplan Frans en op de uitgangspunten van taalinitiatie.

Vermeldenswaardig zijn de inspanningen die de leerkrachten in het verleden leverden om in overleg met leraren Frans uit het secundair onderwijs afspraken te maken om voor dit leergebied te zorgen voor een graduele opbouw van het onderwijsaanbod over de niveaus heen.

Kwaliteitszorg

De school neemt deel aan externe toetsing om een zicht te krijgen op de kwaliteit van haar onderwijsaanbod. Globaal zijn de resultaten voor Frans veeleer wisselend. Hoewel sommige resultaten tot nadenken stemmen, greep de school ze nog niet aan voor een kritische analyse als aanknopingspunt voor gerichte verbeteracties.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en woonbaarheid'?

Op basis van de analyse van documenten, bezoek aan een aantal lokalen en gesprekken, blijkt dat de instelling aan meerdere kwaliteitscriteria op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne niet voldoet. Een gebrek aan een dynamische risicobeheersingssysteem is hiervoor de belangrijkste verklaring. Het globaal preventieplan en de jaaractieplannen zijn op dit ogenblik onvolledig en weinig dynamisch, een preventief onderhoudsprogramma ontbreekt, het aankoop- en indienststellingsbeleid is onvoldoende afgestemd op de noden van de school. Een aantal verslagen of keuringsrapporten ontbreken. Door de weinig efficiënte planning en opvolging in het verleden kan de instelling nu niet aantonen dat ze regelmatig de nodige controles uitvoert en gevolg geeft aan alle inbreuken of adviezen uit rondgangen en keuringsverslagen. Sommige problemen slepen daardoor aan (bv. de problematiek van de kantelramen die aan vervanging toe zijn). De gebouwen zijn weinig aangepast voor personen met een beperkte mobiliteit.

Zowel de interne preventieadviseur als de directeur van de school zijn recent gestart in hun functie. Beiden wisten tijdens de doorlichting aan te tonen dat ze over voldoende beleidsvoerend vermogen en daadkracht beschikken en dat ze werk maken van concrete voorstellen voor verbeteracties. Zo heeft de directeur meteen een aantal gesignaleerde problemen verholpen en gaf de preventieadviseur onder meer inzage in haar nieuwe voorstel voor het globaal preventieplan dat in voege zou treden vanaf 2014. Mede op basis van het engagement van het schoolbestuur vertrouwt de inspectie erop dat de instelling in de nabije toekomst werk zal maken van een dynamisch risicobeheersingssysteem waarbij verholpen wordt aan de vastgestelde tekorten. Het inspectieteam deliberaert daarom de tekorten op het vlak van de erkenningsvoorwaarde met betrekking tot woonbaarheid, veiligheid en hygiëne en voorziet hiervoor bijgevolg geen opvolgingscontrole.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Ondanks haar recente aanstelling wist de directeur toch al een prioriteitenplanning op te stellen om op korte en middellange termijn een aantal schoolspecifieke thema's bespreekbaar te stellen, uit te werken of te actualiseren. De gekozen prioriteiten passen in een ruimer traject waarmee de school zich op termijn op organisatorisch, pedagogisch en didactisch vlak verder wil ontwikkelen.

Bij het afbakenen van de prioritaire werkpunten wordt nog maar beperkt rekening gehouden met relevante outputresultaten of wordt in geringe mate vertrokken vanuit een echte sterktezwakteanalyse. Toch heeft de directeur vanuit haar ervaring en visie binnen haar prioriteitenplan de vinger weten te leggen op een aantal werkpunten van de school.

De school heeft nog geen uitgesproken en gedragen visie op professionalisering. Het nascholingsbeleid is gedeeltelijk afgestemd op het prioriteitenplan en op een behoeftebevraging in het kader van het zorg- en gelijkekansenbeleid. Zo krijgen de pedagogische studiedagen voor dit schooljaar vulling vanuit één of meerdere gekozen prioriteiten en behoeften met als doel om voor deze aspecten een gezamenlijke en gelijkgerichte aanpak te bewerkstelligen.

Ondersteuning Het nascholingsplan is in hoofdzaak gericht op de gezamenlijke nascholingen. De school voorziet daarbij ook de mogelijkheid om in te spelen op de specificiteit van de kleuter- en de lagere afdeling.

Een jaarlijkse pedagogische studiedag op het niveau van de scholengemeenschap biedt de leerkrachten de mogelijkheid om schooloverstijgend expertise uit te wisselen en om te leren van elkaar. Ook de zorgcoördinatoren komen op het niveau van de scholengemeenschap geregeld samen om samen initiatieven uit te werken en om expertise te delen met elkaar.

Alle leerkrachten kregen inspraak bij het vastleggen van onderwerpen waar tijdens de pedagogische studiedagen rond kan gewerkt worden.

Naast de teamgebonden nascholingen en de nascholingen georganiseerd op het niveau van de scholengemeenschap is er ook ruimte voor professionalisering van individuele leerkrachten. Het nascholingsaanbod is bij de leerkrachten voldoende bekend. De schoolleiding moedigt alle leerkrachten via de gerichte verspreiding van informatiebrochures discreet aan om nascholing te volgen. Toch is het volgen van individuele nascholingen vrijblijvend, ook vanuit functioneringsgesprekken werden in het verleden geen suggesties voor individuele professionaliseringsinitiatieven geformuleerd. Daardoor gingen – met uitzondering van de directie en het zorgteam – de laatste jaren maar weinig leerkrachten op individuele basis op nascholing.

De teamleden die wel een nascholing volgden, krijgen tijdens informele overlegmomenten en op personeelsvergaderingen ruimte om de nieuw opgedane kennis te delen met alle andere collega's.

Om de agenda van de personeelsvergaderingen te ontlasten, organiseert de school elke maandag een extra overlegmoment waarop alle leerkrachten aanwezig moeten zijn. Tijdens deze overlegmomenten worden praktische en organisatorische aspecten van het schoolleven met elkaar besproken en indien nodig uitgewerkt. Tevens wordt van deze overlegmomenten gebruik gemaakt om in organisatorische en inhoudelijke werkgroepen voorbereidend werk te verrichten. Naast deze overlegmomenten ontvangen de leerkrachten van de directeur geregeld een nota waarop allerlei aandachtspunten onder de aandacht worden gebracht. De wekelijkse overlegmomenten hebben als voordeel dat er tijdens de personeelsvergaderingen ruimte vrijkomt om meer pedagogisch-didactische onderwerpen aan bod te laten komen. Indien nodig kan dan zelfs niveauspecifiek overleg georganiseerd worden wat de efficiëntie van de personeelsvergaderingen ten goede komt.

Onder meer bij het concretiseren van de schoolvisie en bij het uitwerken van pedagogisch-didactische onderwijsaspecten doet de schoolleiding een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net. De school maakt zo gebruik van de kansen die er zijn om het onderwijs mee te laten evolueren met vernieuwingen en ideeën die leven binnen de koepel waar de school deel van uitmaakt.

De school beschikt over een uitgebreide ortho- en mediatheek waar de leerkrachten achtergrondinformatie kunnen vinden over onderwijsontwikkelingen en over specifieke leer- en opvoedingsproblemen. Verschillende leerkrachten maken eveneens gebruik van de mogelijkheden die digitale informatiebronnen bieden om ideeën op te doen voor de uitbouw van de eigen onderwijspraktijk.

Doeltreffendheid De meeste leerkrachten maken gebruik van interne expertise om het eigen handelen te optimaliseren. Vooral parallelcollega's werken nauw samen en benutten formele en informele overlegmomenten om de klaswerkingen op elkaar af te stemmen en om knowhow uit te wisselen.

De leerkrachten kunnen een beroep doen op de deskundigheid van de collega's binnen het zorgteam. Deze zijn vlot bereikbaar en zoeken vooral op leerlingniveau mee naar passende oplossingen bij leer- en ontwikkelingsproblemen. Op leerkrachtniveau maakt de school maar weinig gebruik van de expertise binnen het zorgteam om het didactisch handelen van de leerkrachten te optimaliseren en hen te versterken in hun rol als eerstelijnsheleper.

De school bracht de persoonlijke behoeften van de leerkrachten om zich op een bepaald domein verder te professionaliseren nog niet in kaart. Tevens wordt geen overzicht bijgehouden van door de leerkrachten gevolgde nascholingen. Wellicht liggen hier kansen om, mits gerichte druk, hen aan te moedigen om geregeld een nascholingsactiviteit te volgen. Het volgen van nascholing is noodzakelijk willen de leerkrachten de nieuwe onderwijsontwikkelingen kunnen blijven volgen of willen ze, in functie van een substantiële verbetering van het onderwijsleerproces, op pedagogisch of didactisch vlak sterker worden.

Voor de teamgerichte nascholingen voorziet de school soms een vervolgtraject waarbij teamleden aan de slag moeten met de verworven inzichten, bijvoorbeeld door een leerlijn uit te werken, of door voorbeelden toe te passen in de eigen

klaspraktijk. Daarbij reflecteert het team tijdens overlegmomenten over de impact of het rendement van deze activiteiten.

Voor de individuele professionaliseringsinitiatieven is er op dit ogenblik weinig opvolging van de implementatie van de nieuw opgedane kennis en inzichten in de klaspraktijk. Slechts sporadisch worden de effecten van de gevolgde nascholingen op de klasvloer in kaart gebracht, opgevolgd en op hun doeltreffendheid beoordeeld.

Globaal staat het team nog weinig zelf stil bij de kwaliteit en het rendement van haar ondersteunende processen. Ook op het vlak van het beleid rond deskundigheidsbevordering gaat de school weinig na wat de effecten zijn. Zo ontbreekt een basis voor gerichte bijsturingen van het professionaliseringsbeleid.

Ontwikkeling Werkvormen om leren van of met elkaar mogelijk te maken, zoals onder meer de organisatie van hospiteerbeurten, waren ingeburgerd maar hebben in de loop der jaren aan waarde verloren. Het is de betrachting van de nieuwe directeur om deze leermomenten op termijn nieuw leven in te blazen.

In het verleden wist de school bij de keuze van de thema's voor gezamenlijke studiedagen in te spelen op verwachtingen van de overheid, bijvoorbeeld door vormingen te organiseren over vernieuwde eindtermen en leerplannen. Daarnaast heeft ze ook behoorlijk wat gezamenlijke professionaliseringsmomenten geïnvesteerd in thema's die de school toelieten om werk te maken van aanbevelingen uit een vorig doorlichtingsverslag. Met de nascholingsprioriteiten van dit schooljaar wil de school ook inspelen op de wijzigende instroom. Daarmee illustreert ze over het nodige responsief vermogen te beschikken.

Er liggen nog groeikansen om met het hele leerkrachtenteam de eindtermen van een aantal leergebieden (vooral muzische vorming en Frans) en de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'sociale vaardigheden', 'leren leren' en 'ICT' te verkennen en conform met de visie van de leerplannen verder te implementeren.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid De school ontwikkelde samen met de Duffelse gemeentescholen een visie omtrent het evalueren en rapporteren over de vorderingen van de leerlingen. Deze visie is terug te vinden in het schoolwerkplan en deels ook in het inleidend woordje bij elk rapport. De visie geeft onder meer aan dat elk kind uniek is en dat de school oog heeft voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling.

Het is echter niet duidelijk in welke mate deze visie gekend en gedragen is door de teamleden. In de lagere afdeling liggen immers nog heel wat groeikansen om de inhoud van de rapporten beter af te stemmen op wat in de visie vermeld staat. Zo staat het gebruik van de mediaan enigszins haaks op de afspraak dat het rapport niet dient om kinderen met elkaar te vergelijken. Ook wordt over de rubriek 'spelling' in tegenstelling met wat in het inleidend woordje bij het rapport vermeld staat, niet als aparte rubriek gerapporteerd. In de praktijk is het cijfer voor 'schrijven' doorgaans grotendeels een weerspiegeling van de resultaten op spellingstoetsen en in mindere mate een weergave van de resultaten voor creatief schrijven. Tevens is de weging van bepaalde leergebieden niet steeds in

verhouding met het aandeel van elk leergebied binnen de totale onderwijstijd. Nochtans is dit wel een uitgangspunt van de schoolvisie over rapporteren.

Ondersteuning Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling krijgen de ouders enkele keren per jaar de gelegenheid om tijdens oudercontacten samen met de leerkrachten te reflecteren over de leervorderingen en over het gedrag van hun kind. In deze school worden ook de bijzondere leermeesters LO betrokken bij de oudercontacten en zijn zij op dat ogenblik op de school aanwezig en aanspreekbaar voor de ouders.

Tevens kunnen de ouders onder meer via het heen-en-weerschriftje, het huiswerk, de regelmatig meegegeven muzisch-creatieve werkjes, de toetsen en via allerlei berichten en foto's (onder meer op de website) voeling houden met wat er in de klas gebeurt. Ook vanuit informele contacten met de klasleerkracht, het zorgteam of de schoolleiding krijgen de ouders relevante informatie over de ontwikkeling van hun kind.

In de kleuterafdeling vallen de kleuterleerkrachten vooral terug op eigen observatiegegevens om ouders te informeren over de vorderingen van elke kleuter. Over een aantal belangrijke aspecten, waaronder de verwerving van wiskundige begrippen, wordt nu slechts oppervlakkig of fragmentarisch gerapporteerd. Leerkrachten bepalen zelf de invulling van het oudercontact, waardoor gelijkgerichtheid en volledigheid in de rapportering in het gedrang komt. Mettertijd zal het elektronisch kindvolgsysteem in de kleuterafdeling het voor de leerkrachten mogelijk maken om per leergebied over een aantal ontwikkelingsaspecten meer gerichte informatie te verschaffen aan de ouders.

In de lagere afdeling vinden de ouders in het schoolrapport per kind extra gegevens over de leervorderingen. Voor de opmaak van het rapport gebruiken de leerkrachten een softwareprogramma dat hen toelaat om lay-outmatig vlot aanpassingen te doen. De leerkrachten maakten, meestal per graad, een aantal goede afspraken om de ontwikkeling van de leerlingen gelijkgericht op te volgen, te evalueren en erover te rapporteren.

In de lagere afdeling vinden de ouders vooral gedetailleerde informatie terug over de leergebieden wiskunde en Nederlands. Vrijwel over alle domeinen binnen deze leergebieden wordt gerapporteerd. Over de leergebieden muzische vorming, wereldoriëntatie, Frans en over het leergebiedoverschrijdende thema ICT is in de rapporten weinig of geen concrete informatie terug te vinden. Hierdoor vinden onder meer de leerlingen die cognitief minder sterk zijn, maar die wel beschikken over uitgesproken muzische of technische capaciteiten (techniek en ICT...), in het rapport zelden een formele validering van hun competenties terug.

De evaluatie en rapportering over het leergebied Frans in de derde graad van het lager onderwijs dient nog in overeenstemming te worden gebracht met de krachtlijnen van het nieuwe leerplan (cf. het belang van spreekdurf, spreekvaardigheid, mondelinge interactie, welbevinden, kopiërend en beschrijvend schrijven aan de hand van grammaticaal correct gegeven bouwstenen...). Op dit ogenblik is de rapportering samengevat in één globaal cijfer dat voor een belangrijk deel gebaseerd op de evaluatie van schriftelijke vaardigheden waarin de ondersteunende kennis van woordenschat en grammatica een groot aandeel krijgt.

Uitgezonderd voor muzische vorming hechten de meeste leerkrachten vooral belang aan het beoordelen van kennis bij het evalueren van de leervorderingen binnen de leergebieden. Dit valt onder meer af te leiden uit de toetsen die voornamelijk opgesteld zijn met het oog op het evalueren van cognitieve leerprestaties. Uit de gesprekken met de leerkrachten blijkt dat zij niet altijd de kansen zien die zich tijdens de lesactiviteiten voordoen om naast kennis ook vaardigheden en attitudes te evalueren.

In de rapportage over het leergebied muzische vorming zijn duidelijke verschillen merkbaar. Dit komt onder meer doordat een aantal leerkrachten worstelen met de evaluatie van muzisch-creatief leerlingenwerk. Vaak valt dit te verklaren doordat de kennis van de visie en de aanzetten in de leerplannen omtrent goed evalueren alsook over het gebruik van alternatieve evaluatievormen binnen het leerkrachtenteam erg wisselend is.

Het is duidelijk dat de school nog geen eigen planning maakte om de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren', 'sociale vaardigheden' en 'ICT' over de leerjaren heen uit te werken en vulling te geven. De inhoud van de rapporten is weinig of niet afgestemd op deze eindtermen.

Naast het 'gewone' rapport ontwikkelde de school een apart deelrapport voor lichamelijke opvoeding (LO). De bijzondere leermeester LO geeft op dit rapport duidelijk aan welke ingeoefende disciplines en motorische competenties door een leerling al dan niet al werden bereikt. Het LO-rapport kan nog verder uitgewerkt worden door te voorzien in een evenwichtige rapportering over de verschillende domeinen en aspecten van dit leergebied. Op dit ogenblik is de bijzondere leermeester, in overleg met de directeur, bezig met een herwerking van het huidige rapport.

De meeste leerkrachten hebben de gewoonte om op het rapport duidelijk aan te geven of een bepaald resultaat er gekomen is mits het toepassen van een Sticordi-maatregel. Dit is noodzakelijk om ouders toe in de gelegenheid te stellen om de resultaten correct te interpreteren.

Elke leerkracht heeft de mogelijkheid om op het rapport persoonlijke indrukken neer te schrijven. Lovenswaardig is de energie en de tijd die de leerkrachten investeren in het formuleren van stimulerende beoordelingen, indrukken of opmerkingen. Ook moeilijke boodschappen worden meestal erg ontwikkelingsgericht onder woorden gebracht wat maakt dat deze commentaren bijdragen tot de vorming van een positief zelfbeeld bij de leerlingen.

In tegenstelling tot de leerkrachten hebben leerlingen en ouders weinig structurele ruimte om op het rapport persoonlijke reflecties toe te voegen.

De laatste jaren ontvingen bijna alle leerlingen op het einde van het zesde leerjaar een getuigschrift basisonderwijs. Bij de eindbeoordeling of een leerling al dan niet een getuigschrift uitgereikt krijgt, worden onder meer de vorderingen van de leerlingen binnen het leergebied muzische vorming niet of nauwelijks mee in overweging genomen. Dit is niet conform met de regelgeving.

Met het oog op de overgang naar het secundair onderwijs, krijgt elke leerling van het zesde leerjaar op het einde van het schooljaar ook een BaSO-fiche. Op deze

fiche wordt ten behoeve van de secundaire scholen extra relevante informatie over de leerling opgenomen.

Doeltreffendheid Het team heeft de kwaliteit of het rendement van haar evaluatie- en rapporteringspraktijk nog niet gericht geëvalueerd op basis van haar schoolvisie.

Wel communiceert de school zowel met interne als met externe betrokkenen frequent over de evaluatiegegevens van de kinderen. Dit gebeurt tijdens informele overlegmomenten en als meer structureel tijdens de overgangsgesprekken, het zorgoverleg, het multidisciplinair overleg en de oudercontacten. Bij markante ontwikkelingsproblemen informeert de school de ouders en wordt er met hen dieper ingegaan op de problematiek.

De school heeft de ouders bevraagd over hun tevredenheid met betrekking tot de rapporteringspraktijk in deze school. Uit deze bevraging blijkt dat de ouders het vooral belangrijk vinden om hun kind te kunnen vergelijken met andere klasgenootjes. Vandaar dat het leerkrachtenteam, in tegenstelling tot wat de schoolvisie aangeeft, momenteel nog vasthoudt aan het gebruik van de mediaan. Het is een uitdaging voor de school om conform met de schoolvisie toch passend tegemoet te komen aan de vraag van de ouders.

Ontwikkeling In het verleden werden de rapporten al enigszins aangepast waardoor er meer gelijkgerichtheid is gekomen in de rapportering naar ouders. De klemtoon van deze bijsturing lag echter op praktische en lay-outmatige wijzigingen. De aanpassingen gebeurden minder vanuit een inhoudelijke sterkte-zwakteanalyse of een studie van de leerplanrichtlijnen met betrekking tot evalueren en rapporteren. Individuele teamleden investeerden weinig in professionaliseringsinitiatieven op het vlak van evaluatie- en rapporteringstechnieken. Daardoor heeft de school nog groeimogelijkheden bij het verder uitwerken van een schoolrapport dat, conform de schoolvisie en met het oog op het maken van een goede studiekeuze in het secundair onderwijs, verschillende aspecten van de totale persoonlijkheidsontwikkeling gelijkgericht in kaart brengt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het dagelijks beleid van de school wordt aangestuurd door een, recent aangestelde, hardwerkende directeur die bereikbaar is voor alle participanten. Op basis van een participatief beleid geeft zij vorm en inhoud aan de verdere schoolontwikkeling. Hierbij houdt zij rekening met de sterke en zwakke punten van de school, waar zij een duidelijk beeld van heeft. Typerend is de grote toewijding waarmee ze met alle facetten van het schoolleven voeling wil houden om er zeker van te zijn dat de hele school op kwaliteitsvolle wijze de uitgestippelde koers blijft volgen. Vooral het zorgteam helpt de directeur bij de pedagogisch-didactische uitbouw van de school. Tevens nemen de meeste leerkrachten bij problemen taken van elkaar over waardoor 'samen school maken' in deze school geen loze woorden zijn. Het is opmerkelijk dat meerdere leerkrachten zich in deze school betrokken voelen bij het algemeen beleid en bij de praktische realisatie ervan.

Zowel de directeur als het zorgteam geven aan dat het overleg en de initiatieven die genomen worden op het niveau van de scholengemeenschap erg betekenisvol zijn bij het pedagogisch beleid en bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs.

Via informele gesprekken, doorloopbezoeken en soms ook via functioneringsgesprekken tracht de directeur op de hoogte te blijven van wat er leeft binnen haar leerkrachtengroep. Formele klasbezoeken gebeuren tot nu toe vooral bij beginnende leerkrachten.

Het is nog een werkpunt voor de directeur om gemaakte afspraken geregeld op te frissen en de realisatie ervan binnen de verschillende klassen op te volgen. Opvolging is nodig om de continuïteit en de afstemming in het onderwijsaanbod te verzekeren of te versnellen. Op die manier kan bovendien vermeden worden dat waardevolle initiatieven verwateren.

De leerkrachten appreciëren het onderwijskundig en organisatorisch gevoerde beleid. Het engagement van de leerkrachten en de bereidheid om elkaar te ondersteunen, zorgen ervoor dat er een collegiale sfeer heerst die overleg en samenwerking mogelijk maakt. De directeur weet leuke initiatieven naar waarde te schatten en draagt zo bij tot het positieve leer- en leefklimaat in de school.

De personeelsvergaderingen en de wekelijkse overlegmomenten op maandagavond worden goed voorbereid en zijn echte werkmomenten waar kansen gecreëerd worden om te leren van en met elkaar. Soms is er ruimte voor niveauspecifiek overleg of worden werkgroepen gevormd die allerlei initiatieven praktisch uitwerken en opvolgen.

Er liggen voor de school nog kansen bij het samenstellen van werkgroepen die onder meer op inhoudelijk vlak voorbereidend werk aanleveren en afgeronde pedagogisch-didactische realisaties helpen borgen. Onder meer de concretisering van een efficiënte agenda in de kleuterafdeling, de verdere implementatie van de leergebieden wiskundige initiatie, Frans en muzische vorming alsook de uitwerking van een schooleigen planning met betrekking tot de realisatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen vormen nog een uitdaging.

Visieontwikkeling De school maakte er werk van om vanuit de meer algemene schoolvisie een aantal concrete visieteksten te ontwikkelen waarin bepaalde onderdelen van het schoolleven een inhoudelijke toelichting krijgen. Deze teksten geven duidelijk weer waar de school voor staat en wat er van het team mag verwacht worden. Tevens geven deze visieteksten aan op welke vlakken deze school anders is dan andere scholen. Soms is het echter onduidelijk in welke mate deze visies ook gekend en gedragen zijn door alle teamleden.

Besluitvorming De meeste leerkrachten plegen frequent overleg met elkaar om onder meer ervaringen uit te wisselen, leerlingen te bespreken of om hun klaswerking op elkaar af te stemmen. Soms zijn deze overlegmomenten structureel ingebed, maar vaak gebeuren ze op informele wijze. Door dit veelvuldig overleg heerst in deze school een open schoolcultuur wat een soepele en doorzichtige besluitvorming bevordert.

Om tot beleidsbeslissingen te komen, zoekt de directeur in de eerste plaats naar een consensus binnen het team. Indien nodig hakt zij de knopen door.

De school staat ook open voor constructieve voorstellen vanuit de oudervereniging en vanuit de actieve leerlingenraad. De werking van de leerlingenraad is in deze school een voorbeeld van goede praktijk.

De directeur waakt erover dat afspraken gemaakt tijdens de personeelsvergadering een neerslag krijgen in het verslag. Ze kan nog groeien in haar nieuwe functie door onder meer de afspraken over de uitwerking van pedagogisch-didactische thema's, gericht te gaan opvolgen op de klasvloer. Dit kan voorkomen dat de naleving of de realisatie ervan in de praktijk wisselend verloopt.

Kwaliteitszorg De school beschikt over een rijkdom aan gegevens over de leeropbrengsten van de leerlingen vanuit de deelname aan centrale en regionale toetsen, het leerlingvolgsysteem en de resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs. Soms leidt het team een aantal aandachtspunten af uit bepaalde resultaten. Toch kan de school in het kader van haar integrale kwaliteitszorg deze gegevens op school- en leerjaarniveau meer systematisch samenleggen, vergelijken en kritisch analyseren. Op die manier kan ze duidelijker in kaart brengen wat al goed loopt en welke pijnpunten nog moeten worden weggewerkt.

De school maakt veeleer weinig gebruik van tevredenheidsbevragingen bij ouders, leerlingen of leerkrachten om de kwaliteit van bepaalde aspecten van het schoolleven te onderzoeken en verder vorm te geven.

Talenbeleid De school bevindt zich in een beginfase om een talenbeleid, geënt op de veranderende leerlingeninstroom, uit te werken. Daarom zet de school binnen het zorg- en gelijkekansenbeleid en het professionaliseringsbeleid onder meer prioritair in op de ondersteuning van anderstalige kleuters en op de bevordering van leesplezier. Op uitvoeringsniveau bestaan er een aantal gewaardeerde initiatieven die het taalvaardigheidsonderwijs ondersteunen.

GOK- en zorgbeleid Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. De school heeft een duidelijke visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Ze formuleert hiervoor operationele doelen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. Er is ook afstemming met het beleid van de scholengemeenschap. De vooropgestelde

doelen en de daaraan gekoppelde acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. De school heeft in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Deliberatie De school heeft voldoende beleidskracht om in de toekomst correcte invulling te geven aan de geformuleerde tekorten in verband met de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift en in verband met de bewaring van de lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift. De inspectie plant hiervoor geen opvolgingscontrole.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KA: De geïntegreerde werking binnen diverse kindgerichte thema's waarbij de verschillende leergebieden vrij evenwichtig en volledig aan bod komen.
- KA: Het aanbieden van leerinhouden vanuit een realistische context en met accenten vanuit de jaarkring of vanuit de inbreng van de kinderen.
- KA: De onthaalmomenten in elke klas met aandacht voor het ontwikkelen van spreek- en luistervaardigheden.
- KA: De gevarieerde lesactiviteiten en het aanbod binnen de hoekenwerking die kansen bieden aan de kleuters om zich onder meer op wiskundig en talig vlak verder te ontwikkelen.
- KA: De initiatieven die ontwikkeld worden in het kader van leesbevordering en boekpromotie.
- KA: De initiatieven die toelaten dat de kleuters via manipuleren, exploreren en experimenteren vertrouwd raken met tellen, terugtellen, meten, wegen, vergelijken, spiegelen, ...
- KA: Het puzzelvolgsysteem waarmee de puzzelvaardigheid van elke kleuter doorheen de kleuterafdeling kan worden opgevolgd.
- KA: Het gebruik van onder meer hoekaanduidingen, pictogrammen, stappenplannen, zelfstandige werkvormen... om de zelfredzaamheid en het zelfsturend leren bij de kleuters te bevorderen.
- KA: De ruime en aantrekkelijk aangeklede en ingerichte klaslokalen die zorgen voor een aangenaam en uitdagend klasklimaat waardoor kleuters betrokken bezig zijn.
- KA: De aanzet tot bewaking van het onderwijsaanbod op basis van een koepeleigen instrument.
- LA: Het consequent gebruik van de onderwijsleerpakketten om zo de horizontale en verticale samenhang binnen de leergebieden wiskunde en Frans te kunnen garanderen.
- LA: De aandacht van de leerkrachten voor een veilig klasklimaat en voor het welbevinden van de leerlingen tijdens de lessen Frans.
- LA: De inspanningen om wiskundige leerinhouden vanuit een meestal realistische en betekenisvolle context aan te bieden.
- LA: De leerkrachten die tijdens lesvrije momenten leerlingen met zorgvragen gaan remediëren in andere klassen.
- LA: Het groeiboekje dat gebruikt wordt doorheen de lagere afdeling en waarin onder meer de evolutie voor diverse relevante maten in beeld wordt gebracht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De organisatie en planning van de gezamenlijke nascholingen waarbij er aandacht is voor eigen schoolprioriteiten, voor de specifieke behoeften van de beide afdelingen, en voor expertise-uitwisseling binnen de scholengemeenschap. Met de gezamenlijke nascholingen speelt de school in op de aanbevelingen uit externe evaluaties en op wijzigingen in eindtermen en leerplannen.
- De implementatie en opvolging van verworven inzichten uit de teamgebonden nascholingen.
- De stimulansen en kansen die het intern leiderschap biedt tot het volgen van individuele professionaliseringsinitiatieven.
- De personeelsvergaderingen waar ook ruimte is voor multiplicatie van nieuw opgedane kennis tijdens nascholingen.
- De uitwerking van een deelrapport voor lichamelijke opvoeding om onder meer over de sportieve motorische competenties nadrukkelijker te rapporteren.
- De uitgeschreven visie op evalueren en rapporteren waarbij de unieke evolutie in de totale persoonlijkheidsontwikkeling van elk kind centraal staat.
- De positieve en ontwikkelingsgericht geformuleerde commentaren van de leerkrachten op het rapport.

Wat betreft het algemeen beleid

- De hardwerkende directeur die voeling houdt met de kinderen en de klaspraktijk.
- De ondersteuning vanuit externe netwerking (scholengemeenschap).
- De collegiale sfeer, het engagement en de grote mate van betrokkenheid van het leerkrachtenteam.
- De efficiënte organisatie van overleg en werkgroepen.
- Het participatieve beleid met een democratische besluitvorming.
- Het gefaseerde schoolontwikkelingsproces dat vorm krijgt vanuit welgekozen prioriteiten.
- Het laagdrempelig karakter van de school wat de contacten met de ouders bevordert, en de specifieke inspanningen om kansarme of anderstalige ouders bij het schoolgebeuren te betrekken.
- De openheid voor de constructieve voorstellen vanuit de leerlingenraad en de oudervereniging.
- De speelplaatswerking en de huistaakbegeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KA: Een doordachte keuze maken in de veelheid aan doelen en deze dan tijdens de thema's via meerdere gerichte activiteiten tot hun recht laten komen.
- KA: Voor de leerkrachten een praktisch en efficiënt planningsdocument ontwikkelen waarbij het onder meer duidelijk is welke doelen thematisch en per activiteit nagestreefd worden.
- KA: Leerlijnen uitwerken omtrent het aanbieden en vulling geven van onder meer wiskundige begrippen.
- KA: Het initiatief omtrent het gebruik van themagebonden streefwoordenschat verder uitwerken en meer integreren in de klaspraktijk.
- KA: Per leerling bijhouden welke essentiële streefdoelen al dan niet al verworven zijn en hieraan eventuele zorgverbreding koppelen.
- KA: De overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling meer herkenbaar maken voor de kleuters.
- LA: Het aanbod aan vreemdetaleninitiatie herbekijken met aandacht voor het speelse karakter en de afstemming op de leefwereld en het niveau van de kinderen.
- LA: Tijdens de lessen taalinitiatie en tijdens de reguliere Franse lessen meer aandacht besteden aan mondelinge interactie, dit in realistische situaties en aansprekende contexten.
- LA: Het globale onderwijsaanbod en de evaluatie van Frans meer in overeenstemming brengen met de uitgangspunten en verwachtingen van de eindtermen en het nieuwe leerplan Frans.
- LA: De gelijkgerichte organisatie van hoeken- en contractwerk als werkvormen om differentiatie en remediëring van leerachterstanden mogelijk te maken.
- LA: De leesbaarheid van wandplaten met referentiematen, heuristieken of algoritmes verhogen.
- LA: Tijdens de wiskundelessen en bij de evaluatie meer aandacht besteden voor de rubrieken: 'strategieën en probleemoplossende vaardigheden' en 'wiskunde-attitudes'.
- BVH: De toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit verhogen.
- BVH: Op termijn de kantelramen vervangen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een gezamenlijke en gedragen visie op deskundigheidsbevordering in het algemeen en op individuele professionalisering in het bijzonder uitwerken en concretiseren in duidelijke verwachtingen (of richtlijnen) en criteria.
- In het nascholingsplan een overzicht maken van alle gevolgde professionaliseringsinitiatieven om de effecten van deze initiatieven en van het nascholingsbeleid in kaart te brengen, te evalueren en eventueel gericht bij te sturen.
- De leerkrachten meer vertrouwd maken met het handelingsplanmatig werken.
- Een schoolrapport ontwerpen dat niet alleen de volledige persoonlijkheidsontwikkeling maar ook alle competenties (kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes) van een leerling op een valabele manier in kaart brengt.
- De verschillende rubrieken van het rapport in overeenstemming brengen met diegene die vermeld worden in de visie van de school omtrent rapporteren en in het inleidend woordje bij elk rapport.

- De weging van bepaalde leergebieden in verhouding brengen tot hun aandeel binnen het totale onderwijsaanbod (zie ook visie op rapporteren).
- De evaluatie en rapportering over het leergebied Frans conform maken met de krachtlijnen van het nieuwe leerplan.
- Een schooleigen planning uitwerken die als kapstok kan dienen om over de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren', 'sociale vaardigheden' en 'ICT' gericht te rapporteren.
- Gelijkerichte afspraken maken omtrent het evalueren en rapporteren over de vorderingen van de leerlingen binnen het leergebied muzische vorming.
- In het LO-rapport ook rapporteren over de andere domeinen dan het domein motorische competenties.

Wat betreft het algemeen beleid

- Leerkrachten of werkgroepen opstarten om pedagogisch-didactische thema's voor te bereiden of te borgen.
- Gemaakte afspraken geregeld opfrissen en de realisatie ervan binnen de verschillende klassen opvolgen.
- Werkgroepen samenstellen die onder meer op inhoudelijk vlak voorbereidend werk aanleveren en afgeronde pedagogisch-didactische realisaties helpen borgen.
- De nieuwe uitdagingen die de groeiende instroom van leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands ter harte nemen om hieromtrent een visie en een passend beleid uit te werken en vorm te geven.
- Met het oog op interne kwaliteitszorg tevredenheidsonderzoeken bij de verschillende participanten organiseren.
- De beschikbare outputgegevens systematisch en overzichtelijk verzamelen en deze kritisch analyseren op school- en klasniveau als basis voor doelgerichte verbeterings- of vernieuwingsacties.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- BVH: Een dynamisch risicobeheersingssysteem uitwerken op basis van efficiënte planningsdocumenten die onder meer financiële middelen en de bevindingen van interne en externe dienst en van keuringen en controles bevatten zodat er adequaat kan ingespeeld worden op inbreuken, tekorten en mogelijke risico's.
- BVH: In het risicobeheersingssysteem voorzien in een preventief onderhoudsprogramma (met aandacht voor technisch onderhoud en afvalbeheer) en erover waken de nodige controles tijdig plaatsvinden (bv. jaarlijkse rondgang preventieadviseur, tweejaarlijkse keuring van verwarmingsinstallatie op gas).
- BVH: De betrokkenheid van de preventieadviseur bij het aankoop- en indienststellingsbeleid verhogen.
- BVH: De veiligheid van enkele kantelramen verhogen.

Wat betreft de regelgeving

- De voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift correct uitvoeren en de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift correct bewaren (decreet basisonderwijs - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs, het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eddy Lamberts de inspecteur-verslaggever	Heidi DILS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	